

### Bohoslužby v Javorníku 9.dubna 2017

#### *Mt 26,26-29*

Milé sestry, milí bratři, uvědomili jste si někdy, jak důležitým místem je stůl? Často je to zkrátka běžný kus nábytku. Každá domácnost má nějaký stůl, dalo by se říct, že ho najdeme téměř v každé místnosti. Běžnost takového předmětu trochu dává zapomenout na jeho důležitost pro určité společenství. U stolu jíme, pracujeme, odpočíváme, odkládáme na něj různé předměty. Kolem stolu se ale také scházíme. Tvoří pomyslný střed kruhu, který vytváříme s rodinou či přáteli. Snad by se dalo i říct, že stůl převzal roli ohniště, kolem kterého se scházeli kočovníci. Z toho je patrné, že význam stolu není v něm samotném, ale v tom, že tvoří jakýsi bod, kolem kterého se dá sejít, dá se určit společenství. U stolu se tak odehrává i důležité završení Ježíšova příběhu.

Stolování v Ježíšově působení nebylo zase tak výjimečné. Setkával se tímto způsobem s mnoha lidmi, se spoustou těch, kdo potřebovali jeho uzdravení. Setkání s Ježíšem u stolu tak znamenalo vždy určitou proměnu, nový začátek. Lidé, kteří přicházeli, zde nově poznávali Boží jednání, setkávali se s Božím milosrdenstvím. Společenství stolu, kde Ježíš byl ten nejváženější host, se tak stalo příslibem nového vztahu mezi Bohem a člověkem. Vždyť v těchto setkáních se utvářela víra v Boží jednání, které se opíralo o milost, zaznívalo z něj odpuštění, možnost ospravedlnění i pro ty, kteří jinak byli označeni beznadějnými hříšníky. Stolovat s Ježíšem znamenalo vstupovat do něčeho jiného, než co doposud ovlivňovalo životy Hospodinových vyznavačů. Místo soudu zněla naděje, místo pohrdání láska, místo smrti zde přicházel ke slovu život. Pro učedníky se tyto chvíle u stolu stávaly svědectvím Ježíšovy výjimečnosti, pozvolna ukazovaly k tomu, že Ježíš je očekávaný Mesiáš, král, který dá zase do pořádku Boží lid.

Stolování, o kterém jsme četli dnes mělo ještě jednu velikou zvláštnost. Jedná se o velikonoční večeři, zároveň je zde Ježíš s učedníky sám. Není to hostina s hříšníky, tak jak tomu bylo již několikrát, ale je to hod velikonočního beránka. Učedníci zde tvoří společenství Ježíšovy rodiny. Velikonoce jsou totiž původně svátek zaměřený právě na toto rodinné společenství. Dalo by se tak říct, že tato večeře se stane ohlédnutím do minulosti, připomínkou Božích spásných činů. Stane se pro učedníky posilou v tom, že Ježíš je vnímá jako ty nejbližší. Není zde dav, je zde

chvíle, která patří jen jim. Jistě si to umíme představit, jaké to je, když můžeme s blízkými být sami, když není kolem nikdo, kdo by rozptyloval naši pozornost. I když se neprojednávají žádná zásadní témata, přesto je to důležitá chvíle, neboť člověk cítí posílení vzájemné vazby. Poslední dny, kdy Ježíš po svém triumfálním vjezdu do Jeruzaléma byl středem pozornosti, se takovéto chvíle hledaly dost obtížně. Stále tu byl jakýsi frmol a to není zkrátka ono. Proto je vzácná chvíle, kdy jsou jako pevné společenství spolu u jednoho stolu a chystají se sdílet nejdůležitější okamžik v dějinách Božího lidu.

Velikonoční večeře měla svůj jasně daný průběh, byla plná symboliky, která ukazovala k otroctví, trápení, ale zároveň k naději a vysvobození. Hlavní důraz této večeře spočíval na beránkovi, který byl obětován. Maso sloužilo za pokrm, krev jako znamení záchrany. Ježíš ale vyzdvihuje jiné části tohoto hodu. Místo beránka bere a láme učedníkům chléb. Ten chléb byl nekvašený a symbolizoval naléhavost odchodu Božího lidu ze země otroctví. Nebyl čas nechat těsto řádně nakynout. Muselo se spotřebovat hned. Když Ježíš chléb láme a označuje za své tělo, můžeme v tom poznávat právě tu naléhavost, neodkladnost jeho oběti. Umírá na kříži jako Beránek, ztotožňuje se s oním obětním zvířetem, jehož tělo a krev bylo znamením záchrany Božího lidu. Jako obětní pokrm svým učedníkům dává však právě chléb. Souvislost tohoto kroku bychom našli v Janově evangeliu. Tam se v šesté kapitole dočteme o Ježíšově těle jako pravém pokrmu. Chléb tuto roli vystihuje mnohem lépe než právě kus masa. To nás upozorňuje na skutečnost, že to, co se děje v lámání chleba není jen aktualizace velikonoční večeře Beránka. Chléb ukazuje k tomu, že nejde jen o připomínku, ale jde o něco, co je stále aktuální. Ježíšovo tělo je pro nás pokrmem. Říká přeci, vezměte a jezte. Tedy přijímejte. Jezení je doklad toho, že ti, kdo jsou u stolu nejsou jen pasivní pozorovatelé, ale aktivní účastníci. Jíst tak znamená skutečně přijmout, nechat do sebe vstoupit a pracovat. A o to zde v té večeři Ježíš jde. Mluví o svém těle. Toto tělo se stává smířčí obětí. Obětní systém byl docela propracovaný a vše v něm mělo své místo. Součástí oběti bylo ale právě i to, že obětované zvíře se jedlo. Jinak by se dalo říct, že oběť nebyla úplná. Z toho důvodu se můžeme na tuto poslední večeři dívat v souvislosti s velkopáteční obětí. Aby oběť Ježíšova byla úplná, je třeba, aby ti, kdo na ní mají podíl z ní také jedli. Tělo oběti potom zpřítomňuje právě chléb, který Ježíš láme svým učedníkům. Skrze tento chléb potom máme i my ostatní podíl na oběti, která se stala na kříži. Ježíš se stává chlebem života, pokrmem, ze kterého smíme jíst také my, smíme jím být syceni. Tento prvek sycení k životu z večeře Ježíšovy dělá víc než jen vzpomínku na významné události. Je v jistém smyslu zpřítomněním oběti, protože nás skrze lámaný chléb, činí podílníky Ježíšovy oběti přinesené na kříži. I když Ježíš zemřel již dávno, skrze toto jezení jeho těla je tato oběť trvale přítomná, stálá a nemusí se tedy znovu a znovu opakovat, tak jako všechny předcházející oběti.

Hostina není jen pokrm. Patří k ní i nápoj. Když Izrael odcházel z Egypta, není zmíněno, že by pili zrovna víno. Vlastně se nepíše o žádném nápoji. Později ale kalich své místo v hostině našel. Můžeme v něm vidět symboliku krve obětního beránka, kterou se potíraly veřeje domů. Ve víně však smíme vnímat i něco jiného. Je to nápoj radosti. Je to produkt ušlechtilého keře. Vinice je také přirovnávána k samotnému Izraeli. Je tedy asi zřejmé, že na stole má právě tento

nápoj své důstojné místo. Když tělo Ježíšovo je spojeno s chlebem, možná by se nabízelo, že by jako skutečný nápoj mohla sloužit píše voda než víno. Voda je přeci symbolem života. Na poušti Izrael dostával chléb z nebe – manu – a vodu. Víno této hostině propůjčuje ráz výjimečnosti, vznešenosti. Chléb je běžný a základní pokrm. Víno odkazuje spíše ke královskému stolu. A to si možná také můžeme uvědomit. Stůl, u kterého nás hostí Ježíš není obyčejné stolování, ale je to královská hostina. A v neposlední řadě nezapomínejme na onu radost. I ona patří k životu. Rozšiřuje ho. Přítomnost vína na této hostině tak ukazuje, že zde nejde jen o ten základní život, ale je to hostina života v radosti, života nejen tělesného, ale i toho duševního, smyslového. Proto Ježíš nepodává pohár vody, ale kalich vína.

Kalich zde má ale ještě jednu roli. Není jen doplňkem hostiny, je odkazem k nové smlouvě. Je to prvek trochu podivný. Mluví o krvi, která pečeti smlouvu, to je v pořádku, tak tomu bylo i u Mojžíše. Ale stejně jako u chleba i zde je příkaz z kalicha smlouvy pít, tedy pozřít jeho obsah, mít tak podíl na významu, který má. Na rozdíl od těla, krev se při oběti nepřijímala. Při uzavření smlouvy jí lid byl potřísněn, ale nepil ji. Jaký to má nyní smysl? Proč i krev má člověk požit? Jisté vysvětlení by se nabízelo v uvědomění si rozdílnosti obou smluv. Smlouva skrze Mojžíše zůstávala jako jakési hradba kolem Božího lidu. Nepronikala dovnitř, ale byla na povrchu. Tak jako znamení této smlouvy, tedy krev, která byla stříknuta na lid, případně byla na dveřích domu, ve kterém lidé jedli pečeného beránka. Nová smlouva uzavřená skrze oběť Ježíšovu na kříži je něco jiného. Vstupuje dovnitř. Prorok Jeremiáš píše, že nová smlouva bude vepsaná do lidského srdce. Proto znamení této smlouvy nezůstává venku, ale člověk je přijímá dovnitř. Vstupuje do člověka, aby tak tato smlouva byla prostě v něm. Proto Ježíš přikazuje svým učedníkům, aby pili z kalicha jeho krev. Nejedná se tedy jen o doplněk jídla, druhou část pokrmu, ale také symboliku smlouvy, kterou krev pečeti. Tuto smlouvu přijímá člověk do svého života. Nehlásí se k ní jako k něčemu, co je mimo něj, ale přijímá ji jako to, co zůstává v něm.

Stůl je důležitá součást i našeho společenství. Scházíme se kolem něj. Někdy je to jen tak pro posílení naděje, poznání svědectví o Ježíšově Mesiášství. Někdy ale jsme společně s Ježíšem jakoby sami. Jsme u jeho stolu, kde znovu prožíváme ten nejdůležitější okamžik jeho díla. Znovu tak máme před očima jeho oběť, která je zároveň pozváním někam dál. On s námi bude pít nový kalich v království svého Otce. Hostina u Ježíšova stolu tak má radostné vyznění. Cesta z otroctví do zaslíbené země je připravena a my se na ní můžeme vydat. Pod způsobem chleba a vína se na ní sytíme, žijeme z oběti Ježíše na kříži, jsme vedeni smlouvou, jejíž slova se ozývají v našem nitru, tak jak je oživuje Ježíšův Duch. Znovu a znovu prožíváme ten úžasný okamžik, kdy poznáváme, že máme podíl na oběti, která jednou pro vždy usmířila lidský hřích.

*Pane Ježíši, smíme přicházet do tvého společenství, být s tebou u stolu, přijímat tvůj pokrm. Prosíme, nasycuj nás k věčnému životu, posiluj k tomu, ať dojdeme do království tvého Otce, kde spolu s tebou budeme moci zasednout ke tvé hostině.*

**Neděle 9.dubna 2017**

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal  
Pondělí, 11 Březen 2019 14:36 -

---

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }